

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

دوره یازدهم - سال سوم

تاریخ چاپ

شماره چاپ

شماره ثبت ۸۴۶

عادی

طرح ساماندهی و جمع آوری گازهای مشعل

کمیسیون های ارجاعی

اصلی:	انرژی
فرعی:	-

معاونت قوانین

باسمه تعالی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً طرح ذیل که به امضای ۳۱ نفر از نمایندگان رسیده است، جهت طی مراحل قانونی تقدیم می‌شود.

مقدمه (دلایل توجیهی):

گازهای همراه نفت از جمله منابع هیدروکربوری کشور هستند که علیرغم داشتن منافع اقتصادی به دلایل مختلفی سوزانده شده و آلودگی زیست محیطی ایجاد می‌کند. آمارها نشان می‌دهد که در سال ۱۳۹۹ حدوداً ۳۸ میلیون متر مکعب در روز از گازهای همراه نفت، سوزانده شده است. این حجم از گازهای همراه نفت سوزانده شده بالغ بر ۴۰ درصد از گازهای همراه نفت تولیدی در کشور است. بررسی علل سوزاندن این حجم از گاز در ایران نشان می‌دهد که نبود قوانین و مقررات جامع و یکپارچه یکی از دلایل اصلی سوزاندن گازهای همراه نفت طی سال‌های قبل می‌باشد. ارزیابی سیاست‌های کشورهای دارای حجم بالای گازهای مشعل از جمله روسیه، نیجریه و آمریکا نشان‌دهنده وجود قوانین و مقررات مختص جمع‌آوری و استفاده از گازهای مشعل در این کشورها با محوریت موضوعات تنبیهی و انگیزشی در سوزاندن و جمع‌آوری گازهای مشعل می‌باشد. بررسی قوانین داخلی حاکی از این است که اولاً قانون ویژه‌ای در رابطه با جمع‌آوری گازهای همراه نفت سوزانده شده وجود ندارد. ثانیاً هر ساله و یا هر پنج سال در یکی از بندهای قانون بودجه و یا قانون برنامه توسعه به موضوع جمع‌آوری گازهای همراه نفت اشاره شده است، بدون اینکه محورهای تنبیهی و انگیزشی و یا ابعاد مالی، فنی و حقوقی مربوط به جمع‌آوری گازهای همراه نفت سوزانده شده مورد توجه قرار گیرد. ثالثاً به لحاظ کمی نیز، بررسی آمارهای حجم گازهای همراه نفت سوزانده شده نشان می‌دهد از زمانی که در قوانین بودجه و قوانین برنامه‌های توسعه جمع‌آوری گازهای همراه نفت سوزانده شده مطرح شد، حجم این گازها تغییر خاصی نداشته است. به عبارت دیگر، عملکرد این قوانین غیریکپارچه نتایج مثبتی در این زمینه نداشت. از این رو با توجه به لزوم وضع قانون جامع برای ساماندهی گازهای همراه نفت، در این گزارش پیش‌نویس قانون جامع سامان‌دهی گازهای همراه نفت با تعبیه ابزارهای تنبیهی، تشویقی، تسهیل حضور بخش خصوصی و مکانیزم بازرسی و نظارت ارائه شده است.

لذا طرح ذیل تقدیم می‌شود:

علی اکبر بسطامی - علیرضا ورناصری قندعلی - سارا فلاحی - علیرضا زندیان - رضا آریانپور - سید علی یزدی خواه - حسین رجایی ریزی - کمال حسین پور - حسین حق وردی - احسان ارکانی - بهزاد عزیزاده - علی اکبر عزیزاده برمی - حسین حاتمی - مهدی طغیانانی - مجید ناصری نژاد - جلال

محمودزاده - علی آذری - غلامحسین کرمی - ابوالفضل ابوترابی - نصرالله پژمانفر - زهرا شیخی -
جعفر قادری - جعفر راستی - احمدحسین فلاحی - سید محمد مولوی - مهدی شریفیان - حسینعلی
حاجی دلگانی - بهزاد رحیمی - عبدالکریم جمیری - احمد محرم زاده یخفروزان - انور حبیب زاده
بوکانی

عنوان طرح: طرح ساماندهی و جمع آوری گازهای مشعل

ماده ۱ اصطلاحات و کلمات زیر هر جا که در این قانون به کار برده میشود، شامل تعاریف مفاهیم مشروح در این ماده است:

قرارداد: عبارت است از تعهداتی که بین وزارت نفت یا یک واحد عملیاتی یا هر شخص حقیقی یا حقوقی منعقد می شود که طبق مقررات دولت جمهوری اسلامی ایران و بر مبنای مقررات این قانون اجرای قسمتی از عملیات نفتی را بر عهده گیرد.

گازهای همراه نفت: یکی از محصولات جانبی تولید نفت هستند که همراه با نفت خام از میادین نفتی استخراج می شود و قبل از ارسال نفت خام استخراجی به پالایشگاه طی عملیات یک مرحله ای و یا چند مرحله ای از آن جداسازی می شود.

عملیات بالادستی نفت: مطابق تعریف بند ۴ ماده ۱ قانون اصلاح قانون نفت مصوب سال ۱۳۹۰ شرکت بهره بردار: شرکتی است که با مجوز وزارت نفت مسئولیت اکتشاف، توسعه و تولید نفت و گاز را برعهده دارد.

شرکت توسعه دهنده: شرکتی است که تأمین مالی، مهندسی و توسعه میدان را طراحی و اجرا میکند.
ماده ۲ شرکت بهره بردار از میادین نفتی موظف است نسبت به جمع آوری گازهای همراه نفت اقدام نماید.
ماده ۳ در کلیه قراردادهای بالادستی نفت، شرکت بهره بردار و توسعه دهنده موظف هستند در برنامه جامع توسعه میدان نحوه بکارگیری گازهای همراه نفت و مطالعات امکان سنجی آن را به وزارت نفت ارائه دهند.
ماده ۴ شرکت بهره بردار موظف است حداکثر طی مدت ۶ ماه پس از تصویب این قانون، نسبت به اخذ مجوزهای لازم و ارائه برنامه به وزارت نفت برای جمع آوری و استفاده از گازهای همراه نفت اقدام نماید.
تبصره ۱- شرکت بهره بردار موظف است برای گازهای همراه نفتی که بدون مجوز سوزانده میشود، عوارض زیست محیطی را به سازمان حفاظت محیط زیست پرداخت نماید که مبلغ آن برای هر متر مکعب در روز برای سال اول برابر با قیمت گاز مصرفی در بخش صنعت بوده و طی دوره ۵ ساله به صورت پلکانی به قیمت متوسط گاز صادراتی برسد. آئین نامه این تبصره بایستی توسط سازمان حفاظت محیط زیست تهیه گردد و به تصویب هیات وزیران برسد.

تبصره ۲- شرکت بهره بردار مجاز است در صورت وجود اوراق انتشار دی اکسیدکربن، به جای پرداخت عوارض زیست محیطی، اوراق مذکور را خریداری کند. آئین نامه انتشار اوراق انتشار دی اکسیدکربن بایستی با همکاری سازمان محیط زیست و بورس اوراق بهادار تهیه گردد و به تصویب هیات وزیران برسد.
تبصره ۳- اعتبار مجوز ۶ ماهه بوده و بر مبنای پیشرفت برنامه قابل تمدید است.

ماده ۵ شرکت بهره بردار مجاز است تا با روشهایی از قبیل مزایده، گازهای همراه نفت را به بخش غیردولتی واگذار نماید. آئین نامه مربوط به نحوه فروش گازهای همراه نفت بایستی توسط وزارت نفت تهیه و به تصویب هیات وزیران گردد.

تبصره ۱ - نحوه انتقال درآمد حاصل از فروش گازهای همراه نفت به شرکتهای بهره بردار بایستی در بودجه سالانه مشخص گردد.

تبصره ۲ - شرکت ملی نفت، شرکت ملی گاز ایران و وزارت نیرو موظف هستند در صورت وجود ظرفیت خالی در شبکه انتقال، اولویت را به انتقال گاز همراه نفت و محصولات استحصالی از این گازها بدهند.

تبصره ۳ - وزارت نیرو مجاز است تا برق تولیدی از گازهای همراه نفت را مبتنی بر قیمت توافقی با تولیدکننده برق خریداری کند و به میادین نفتی که گازهای همراه نفت را میسوزانند، برق را مبتنی بر قیمت برق تولیدی از گازهای همراه نفت بفروشد. آئین نامه این تبصره بایستی توسط وزارت نیرو تهیه شود و به تصویب هیات وزیران برسد.

تبصره ۴ - وزارت نفت موظف است تا سازوکار مطلوبی را برای تسهیل فروش مایعات استحصالی از گازهای همراه نفت توسط بخش خصوصی طراحی نماید. آئین نامه این تبصره بایستی توسط وزارت نفت تهیه و ابلاغ شود.

ماده ۶: شرکت بهره بردار موظف است در مدت ۶ ماه پس از تصویب این قانون اقدام به نصب تجهیزات اندازه گیری گازهای همراه نفت براساس استانداردهای مشخص شده توسط وزارت نفت و سازمان حفاظت محیط زیست نماید. در صورت تخلف، وزارت نفت و سازمان حفاظت محیط زیست اختیار دارد حجم گاز سوزانده شده را برآورد نموده، میزان عوارض زیست محیطی را بر مبنای آن مشخص نماید.

ماده ۷ شرکت بهره بردار موظف است به صورت ماهانه مشخصات کمی و کیفی گازهای همراه نفت سوزانده شده را به وزارت نفت و سازمان حفاظت محیط زیست گزارش دهد. وزارت نفت و سازمان حفاظت محیط زیست موظف هستند ضمن تشکیل کارگروهی متشکل از نمایندگان این دو دستگاه، بازرسیهای لازم را در رابطه با صحت سنجی گزارش ارسالی انجام داده و در صورت مشاهده تخلف، اقدام به جریمه شرکت بهره بردار تا سقف مشخص شده در تبصره ۱ ماده ۴ نمایند. آئین نامه تخلفات و جرائم مربوطه، توسط کارگروه مربوطه تدوین و ظرف مدت ۳ ماه پس از تصویب قانون به تصویب هیئت وزیران می رسد.

هیأت رئیسه محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً، در اجرای قانون آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی و ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب

۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر معاونت قوانین در مورد طرح طرح ساماندهی و جمع آوری گازهای مشعل تقدیم می شود.

معاون قوانین

نظر اداره کل تدوین قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (۲) و (۴) ماده (۴) تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می‌شود:

۱- سابقه تقدیم

بر اساس ماده ۱۳۰ آئین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی		
طرح/لایحه جاری قبلاً تقدیم	☒ نگریده است	☐ گردیده است

۲- در اجرای بند (۲) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور:

طرح/لایحه تقدیمی، از حیث ضوابط تدوین ایراد اساسی ندارد		
۱	دارای موضوع و عنوان مشخص:	☒ است ☐ نیست
۲	عنوان با مفاد طرح/لایحه، منطبق:	☒ است ☐ نیست
۳	دلایل مندرج در مقدمه توجیهی کافی و به دور از اجمال:	☒ است ☐ نیست
۴	توضیحات راجع به ضرورت رسیدگی به قید فوریت در مقدمه ارائه:	☒ شده است ☐ نشده است
۵	طرح دارای موضوع واحد:	☐ است ☒ نیست
	• و ارائه آن در قالب:	☐ ماده واحده ☒ مواد متعدد
	• با ایراد مواجه:	☒ نیست ☐ است
۶	بند ۹ سیاست های کلی نظام قانونگذاری مبنی بر رعایت اصول قانون نویسی و قانونگذاری، لحاظ:	☐ شده است ☒ نشده است

شرح نظر کارشناسی اداره کل تدوین قوانین در خصوص ضوابط تدوین

۱- درباره ی موضوع این طرح قوانین معتبری وجود دارد که با عنایت به سیاست های تنقیحی مجلس شورای اسلامی مقرر در قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹ مبنی بر جلوگیری از تورم قوانین، این طرح باید در قالب الحاق به قانون نفت که دارای ارتباط موضوعی با آن است، تنظیم شود. ۲- لازم است در بند های ماده (۱)، در ابتدای تعریف عبارات و اصطلاحات به صورت حروف ابجد ذکر شود. ۳- در متن پیش طرح اصول ادبیات قانون گذاری رعایت نشده است؛ به عنوان مثال در ماده ۱ عبارت "هر جا که در این قانون به کار برده میشود" لغو و زاید است. لذا شایسته است متن طرح مورد ویرایش ادبی قرار گیرد.

۳- در اجرای بند (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵:

طرح/لایحه تقدیمی، از حیث ضوابط ماهوی ایراد اساسی ندارد

طرح/لایحه با سند چشم انداز و سیاست های کلی نظام :	☒ مطابقت دارد	☐ تعارض ندارد
۱	☒ ندارد	☐ دارد
طرح/لایحه با اصل ۳ قانون اساسی مغایرت :	☒ ندارد	☐ دارد
۲	☒ ندارد	☐ دارد
طرح/لایحه با اصل ۱۵ قانون اساسی مغایرت :	☒ ندارد	☐ دارد
۳	☒ ندارد	☐ دارد
طرح/لایحه با اصل ۵۲ قانون اساسی مغایرت :	☒ ندارد	☐ دارد
۴	☒ ندارد	☐ دارد
طرح/لایحه با اصل ۵۳ قانون اساسی مغایرت :	☒ ندارد	☐ دارد
۵	☒ ندارد	☐ دارد
طرح/لایحه با اصل ۶۰ قانون اساسی مغایرت :	☒ ندارد	☐ دارد
۶	☒ ندارد	☐ دارد
طرح/لایحه با اصل ۷۳ قانون اساسی مغایرت :	☒ ندارد	☐ دارد
۷	☒ ندارد	☐ دارد
طرح/لایحه با اصل ۱۳۸ قانون اساسی مغایرت :	☒ ندارد	☐ دارد
۸	☒ ندارد	☐ دارد
طرح/لایحه با اصل ۱۱۲ قانون اساسی مغایرت :	☒ ندارد	☐ دارد
۹	☒ ندارد	☐ دارد
طرح/لایحه با اصل ۱۵۸ قانون اساسی مغایرت :	☒ ندارد	☐ دارد
۱۰	☒ ندارد	☐ دارد
طرح/لایحه با سایر اصول قانون اساسی مغایرت :	☒ ندارد	☐ دارد
۱۱	☒ ندارد	☐ دارد

شرح نظر کارشناسی اداره کل تدوین قوانین در خصوص ضوابط ماهوی

در خصوص سند چشم انداز و سیاست های کلی نظام

در خصوص مغایرت با اصول قانون اساسی

کلیات در مقدمه توجیهی به تجربه «کشورهای دارای حجم بالای گازهای مشعل از جمله روسیه، نیجریه و آمریکا» اشاره شده است. این تجربیات در گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس در سال ۱۳۹۶ (شماره ۱۵۴۹۰) تحت عنوان «تجربه کشورهای منتخب در جمع‌آوری گازهای سوزانده شده: درس‌هایی برای ایران» آمده و توصیه‌هایی نیز برای ایران شده است. به نظر می‌رسد در متن تهیه‌شده استفاده کافی و مؤثری از توصیه‌های مطرح‌شده در گزارش نشده و احتمالاً متن با عدم دقت کافی تهیه شده است. از طرف دیگر جلوگیری از سوزاندن گازهای همراه در میدان‌های نفتی و جمع‌آوری گازها بدون قانون نیز از طرف دولت امکان‌پذیر است اما چنانکه در مقدمه پیش‌نویس قانون نیز اشاره شده، دولت به هر دلیلی تاکنون اقدام به این کار مهم نکرده است. در این صورت وضع قانون می‌تواند دولت را به انجام این کار مجبور کند اما نکته مهم این است که قانون ضمن جامعیت، به نحوی نگاشته و تدوین شود که هرگونه بهانه را نسبت به عدم اجرای آن و یا اجرای ناقص آن از دولت سلب کند. توصیه

می‌شود بعنوان گامی در جهت روشن شدن علل واقعی عدم اجرای کامل قوانین مربوط به جمع‌آوری گازهای همراه نفت، کمیسیون ذریبط در جلسه‌ای با مسئولین دستگاههای مرتبط با موضوع، علل امر را بررسی نمایند و در صورتی که خلاء یا فقدان قانون جامع، بعنوان علت عدم اجرای احکام قانونی قبلی شناخته شد، به دولت تکلیف شود لایحه لازم را تهیه و به مجلس تقدیم نماید تا قانون مصوب مجلس، در مرحله اجراء با موانع مواجه نشود. همچنین با توجه به جامعیت عنوان طرح و این که شرایط و اقتضائات فنی و اقتصادی ممکن است توسل به راهکارهای دیگری (بجز واگذاری و فروش گاز یا مایعات تولیدشده از آن و نیز تولید برق) از قبیل تزریق گاز به میادین نفتی، استفاده بعنوان خوراک یا سوخت در پالایشگاهها و غیره را ایجاب نماید؛ لذا توصیه می‌شود به امکان اتخاذ هرگونه راهکار متناسب با شرایط و اقتضائات فنی و اقتصادی که به جلوگیری از اتلاف گاز همراه نفت منجر گردد، اشاره شود. ذکر این نکته نیز ضروری است که از آنجایی که بسیاری از موارد طرح با ماده (۴۸) قانون برنامه ششم توسعه که در خصوص جمع‌آوری، مهار، کنترل و بهره‌برداری از گازهای همراه تولید و مشعل تعیین تکلیف نموده است دچار تعارض یا هم‌پوشانی هستند، کسب رأی دو سوم از مجلس الزامی است. شایسته است ضمن لحاظ کردن نکات فوق برخی ابهامات متن تهیه شده نیز برطرف شود: • تعیین اهداف کمی (سقف و کف) برای استفاده از گاز همراه. باید در قانون برای استفاده و بهره‌برداری از گازهای همراه سقف و کفی تعیین شود. مثلاً سقف حداقل ۹۵ درصد برای استفاده از گازهای همراه و عدم تعیین جریمه برای ۵ درصد باقیمانده. همچنین با توجه به تفاوت هزینه تولید در میدان‌های دریایی و خشکی بهتر است آستانه مجاز برای سوزاندن گاز همراه در میدان‌های خشکی پایین‌تر از میدان‌های دریایی تعیین شود و با افزایش میزان دشواری در جمع‌آوری گاز همراه در هر سایت، میزان جرائم تعیین‌شده نیز کاهش یابد (تبصره ۱ ماده ۴ اصلاح شود). • سیاست‌های تشویقی - کسر هزینه‌های سرمایه‌گذاری در پروژه‌های به‌کارگیری گاز همراه نفت از جریمه‌ها (سرمایه‌گذاریهای مانند سرمایه‌گذاری در خطوط لوله گاز، ایستگاه‌های تقویت فشار، واحدهای جداسازی، تجهیزات تولید برق و گرما و تزریق مجدد گاز)؛ - قیمت‌گذاری گاز به‌ویژه برای تشویق به سرمایه‌گذاری و ایجاد تأسیسات. (برای قیمت‌گذاری گاز بر اساس محتوای گازی باید دستورالعملی تهیه شود)؛ - خرید برق تولیدی از نیروگاه‌های با خوراک گازهای همراه نفت به قیمت بالاتر توسط شبکه سراسری و در عوض فروش برق با نرخ بالاتر (بالاتر از نرخ تولیدی با این شیوه یا بالاتر از نرخ برق صنعتی) به دیگر میدان‌های نفتی به‌خصوص میدان‌های دارای گازهای همراه نفت سوزانده شده به‌عنوان جریمه (اصلاح تبصره ۳ ماده ۵)؛ - ایجاد جذابیت برای سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های لازم برای بهره‌برداری از گازهای همراه نفت (مانند اعطای معافیت‌های مالیاتی و امتیازهای سرمایه‌گذاری)؛ • برای گازهایی که مجدداً به میدان‌ها تزریق می‌شوند تعیین تکلیف نشده است. از نظر معافیت از میزان جریمه، مالیات و ... • سیاست‌های تنبیهی - معافیت‌ها یا استثناها در اعمال جریمه‌ها مشخص نشده است؛ - میدان‌هایی که کمتر از میزان مشخصی ذخیره نفتی دارند، یا جمع‌آوری گاز برای برخی میدان‌ها صرفه اقتصادی نداشته باشد باید از قانون معاف باشند. اگر حجم گازهای همراه نفت اندک باشد، قاعدتاً نباید جریمه‌ای تعلق گیرد (مثلاً در آمریکا برای حجم گاز کمتر از ۴/۱ میلیون مترمکعب در روز جریمه‌ای تعلق نمی‌گیرد). • شفافیت و مشخص بودن مکانیسم اعطای مجوزهای مربوطه بسیار مهم است و باید فرآیند آن به‌گونه‌ای باشد که تنها موارد خاص (مواردی که به لحاظ فنی همچون مسائل ایمنی یا هزینه بسیار بالای اقتصادی امکان جمع‌آوری گاز همراه وجود ندارد) را شامل شود. • پیش‌بینی سازوکار برای اولویت دادن تخصیص گاز به بخش پتروشیمی و نیروگاهی با توجه به این‌که راندمان گاز در بخش پتروشیمی و نیروگاهی نسبت به بخش خانگی بالاتر و ارزش‌افزوده بیشتری دارد، بهتر است تخصیص گاز به صنایع در اولویت قرار

گیرد و در عوض مصرف برق (به جای گاز) در بخش خانگی در دستور کار و مورد تشویق قرار گیرد. • تعیین قیمت گاز و برق خریداری شده از شرکت‌های بهره‌بردار در زمینه گاز همراه به‌نحوی که هزینه‌های جمع‌آوری، فرآورش، سولفورزدایی و... پوشش داده شود. • نهاد یا نهادهای نظارتی مستقل بهتر است نهادهای نظارتی مستقل از بدنه اجرایی و عملیاتی در کشور برای نظارت و ارزیابی ایجاد شوند. بررسی مواد پیش‌طرح ماده (۱) - • در قسمت تعاریف در ماده، ضرورتی به تعریف خود قرارداد نیست. قرارداد مفهومی شناخته شده‌ای است که سالها قبل در ماده ۱۸۳ قانون مدنی تعریف شده، در قوانین مختلف استفاده شده و ارکان آن مشخص است. مفهوم قرارداد در قوانین دیگر نیز مستقلاً تعریف نشده است و تعریف جدید از آن در این قانون موجب ابهام بیشتر آن می‌شود و شایسته است بجای تعریف قرارداد به تنهایی، مثلاً "قرارداد سامان دهی گازها" تعریف شود. • تعریف شرکت بهره‌بردار و شرکت توسعه دهنده مبهم است و هم‌پوشانی نیز مشاهده می‌شود؛ شایسته است به قوانین سه گانه قانون نفت، قانون وظایف و اختیارات وزارت نفت و قانون اساسنامه شرکت ملی نفت ارجاع شود. ماده (۲) - حکم «جمع‌آوری گازهای همراه نفت» در این حکم کلی است و در اجرا و نظارت می‌تواند با مشکل مواجه شود. بهره‌بردار در مقام عمل می‌تواند هر میزان جمع‌آوری گازهای همراه را عمل به تکلیف قانونی قلمداد کند. بهتر است بیشینه و کمینه‌ای برای این منظور تعیین شود. ماده (۴) - با توجه به این که ماده (۴) طرح به بیان مقدمات انجام وظیفه موضوع ماده (۲) می‌پردازد، توصیه می‌شود هر دو ماده در یک ماده تجمیع و یا مفاد ماده (۴) بعنوان تبصره‌ای ذیل ماده (۲) آورده شود. تبصره (۱) ماده (۴) - • در این تبصره گفته شده عوارض به سازمان حفاظت محیط‌زیست پرداخت شود اما مشخص نیست این عوارض از چه بابت و به چه عنوانی است. بهتر است با تعیین ضوابطی مصارف مرتبط به‌طور دقیق تعیین شود مانند نصب دستگاه‌های اندازه‌گیری آلاینده‌ها، کمک به نوسازی پالایشگاه‌ها و فعالیت‌های مرتبط با کاهش اثرات مخرب زیست‌محیطی در حوزه نفت و گاز. • همچنین در تبصره به «گازهای همراه نفت که بدون مجوز سوزانده می‌شوند» اشاره دارد. لذا باید مشخص شود که: اولاً در چه مواردی سوزاندن گازهای همراه نفت مجاز خواهد بود؛ و ثانیاً چه مرجعی صلاحیت دارد چنین مجوزی را صادر نماید. • پرداخت عوارض زیست‌محیطی به سازمان حفاظت محیط‌زیست موجه نیست. چنین عوارضی باید به حساب خزانه واریز و برابر اعتبارات مصوب به دستگاه‌های ذیربط تخصیص یابد. • ظاهراً عوارض موضوع تبصره (۱) بعنوان ضمانت اجرای جمع‌آوری گازهای همراه نفت پیشنهاد شده است. با توجه به استیلای کامل وزارت نفت بر مدیریت استحصال و بهره‌برداری از منابع نفتی و گازی، باید روشن شود که این عوارض توسط چه شخصی و از چه محلی پرداخت خواهد شد؟ آیا جریمه‌ای است که اشخاص خصوصی و مدیران متخلف از قانون از دارایی خود می‌پردازند یا هزینه‌ای است که توسط وزارت نفت و شرکت‌های تابعه و وابسته و شبه خصوصی در واقع از وجوه عمومی پرداخت می‌کنند؟ حالت اول، تا حدودی غیرعملی و حالت دوم غیربازدارنده به نظر می‌رسد. • تهیه یکجانبه آئین نامه موضوع تبصره (۱) ماده (۴) توسط سازمان حفاظت محیط‌زیست و جاهت ندارد و برای حصول هماهنگی میان دستگاه‌های ذیربط، آئین نامه باید با مشارکت سازمان مذکور و وزارت نفت تهیه شود. تبصره (۲) ماده (۴) - در این تبصره به «خرید اوراق انتشار دی اکسیدکربن از سوی شرکت بهره‌بردار» اشاره شده، درحالی‌که در قوانین موجود کشور این اوراق تعریف نشده است. احتمالاً منظور این است که شرکت بهره‌بردار می‌تواند اوراق مذکور را خریداری کند و متناسب با میزان گازهای همراه جمع‌آوری شده، بخشی از اوراق را بفروشد. درحالی‌که باید اوراق تعریف و ضوابط استفاده یا خریدوفروش آن تعیین شود. ماده (۵) - عبارت «اجازه فروش گازهای همراه نفت با روشهایی از قبیل مزایده» مبهم است. لازم است روشهای مورد نظر قانونگذار مشخصاً بیان شود و چنانچه مقنن بر روش خاصی تاکید ندارد وزارت نفت بر اساس سازوکار

جاری فروش نفت و گاز، نسبت به فروش گازهای همراه نفت اقدام نماید. تبصره (۳) ماده (۵) - گاز جمع‌آوری شده از میدان‌های نفتی یا برای تولید برق به کار رود و یا باید تحویل پالایشگاه‌های گاز شود. حکم مندرج در تبصره مبنی بر «مجاز بودن وزارت نیرو در خرید توافقی برق تولیدی نیروگاه‌هایی که با گاز جمع‌آوری شده از میدان‌های نفتی برق تولید می‌کنند» ضمانت اجرایی کافی برای تولید برق با گاز جمع‌آوری شده از میدان‌های ایجاد نخواهد کرد. همچنین وزارت نیرو در خرید برق قدرت انحصاری داشته و می‌تواند قیمت دلخواه خود را به فروشنده تحمیل کند که می‌تواند برای شرکت بهره‌بردار یا تولیدکننده برق جذاب نباشد. از طرف دیگر فروش برق خریداری شده به قیمت برق تولیدی از گازهای همراه نفت به میدان‌ها نفتی چه اثری دارد؟ اگر بخواهیم سیاست تنبیهی در نظر بگیریم باید وزارت نیرو مکلف باشد برق موردنیاز میدان‌های نفتی (که گاز خود را می‌سوزانند) را به قیمتی بسیار بالاتر از نرخ صنعتی به آن‌ها بفروشد. تبصره (۴) ماده (۵) - عبارت «سازوکار مطلوبی را برای تسهیل فروش مایعات استحصالی» در این تبصره مبهم است و می‌تواند در عمل با مشکل و یا تفسیر و تأویل‌های زیادی همراه شود (مغایر با بند (۹) سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری). ماده (۶) - جمله «در صورت تخلف، وزارت نفت و سازمان حفاظت محیط‌زیست اختیار دارد حجم گاز سوزانده شده را برآورد نموده، میزان عوارض زیست‌محیطی را بر مبنای آن مشخص نماید». ابهام دارد (مغایرت با بند (۹) سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری). آیا هریک از این دستگاه‌ها به‌طور مستقل می‌توانند میزان عوارض را تعیین کنند یا به‌صورت مشترک تعیین می‌شود؟ اگر مشترک است سازوکار آن چگونه است؟ ماده (۷) - این ماده نحوه اخذ عوارض موضوع تبصره (۱) ماده (۴) را تحت عنوان جریمه بیان می‌کند. لذا علاوه بر ضرورت ایجاد هماهنگی در انتخاب عنوان عوارض یا جریمه در ماده (۷) و تبصره (۱) ماده (۴)، توصیه می‌شود تبصره (۱) ماده (۴) بعنوان یک ماده مستقل و ماده (۷) بعنوان تبصره آن ماده آورده شود. همچنین معین شود که جریمه تعیین‌شده در این ماده به چه حسابی واریز می‌شود.

تعداد ..... برگ اظهار نظر به ضمیمه تقدیم می‌شود.

مدیر کل تدوین قوانین

نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (۱) و (۳) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می شود:

در اجرای بند (۱)		
۱	در خصوص طرح تقدیمی قوانین مرتبط	☐ وجود ندارد ☒ وجود دارد که به ضمیمه تقدیم می شود.
۲	در خصوص طرح تقدیمی قوانین متعارض	☒ وجود ندارد ☐ وجود دارد که به ضمیمه تقدیم می شود.

در اجرای بند (۳) :

نظر اداره کل مربوطه در خصوص لزوم قانونگذاری بر اساس طرح/لایحه جاری به ثبت نرسیده است.

تعداد ..... برگ سوابق قانونی و نظر اداره کل به ضمیمه تقدیم می شود.

مدیر کل اسناد و تنقیح قوانین

ضمیمه نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

نظر اداره کل به انضمام سوابق قانونی

الف - نظر اداره کل

ب - سوابق قانونی

قوانین مرتبط به شرح زیر تقدیم می گردد :

عنوان قانون: قانون نفت مصوب ۰۹/۰۷/۱۳۶۶ با اصلاحات و الحاقات بعدی==منقح ۱۳۹۸/۹/۱۲
مصوب: ۱۳۶۶/۰۷/۰۹
بخش های قانون: تمام متن

سوابق به شرح زیر تقدیم می گردد :

عنوان قانون: قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۴۰۰ - ۱۳۹۶) مصوب ۱۳۹۵/۱۲/۲۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی == منقح ۱۴۰۰/۰۴/۱۵
مصوب: ۱۳۹۵/۱۲/۲۱

بخش های قانون: بخش ۱۰- ماده ۴۸**بخش ۱۰- ماده ۴۸-الف

عنوان قانون: قانون وظایف و اختیارات وزارت نفت مصوب ۱۳۹۱/۰۲/۱۹ -- منقح ۱۳۹۶/۱۰/۲۷
مصوب: ۱۳۹۱/۰۲/۱۹

بخش های قانون: تمام متن

عنوان قانون: سیاست های کلی برنامه ششم توسعه مصوب ۱۳۹۴/۰۴/۰۹ مصوب: ۱۳۹۴/۰۴/۰۹

بخش های قانون: سیاست های کلی برنامه ششم توسعه مصوب ۱۳۹۴/۰۴/۰۹ -ردیف ۱۰-ردیف ۴-
ردیف ۱۵

عنوان قانون: قانون حمایت از توسعه صنایع پاییندستی نفت خام و میعانات گازی با استفاده از سرمایه‌گذاری مردمی مصوب ۱۳۹۸/۰۴/۲۴ با اصلاحات و الحاقات بعدی==منقح ۱۴۰۰/۷/۷ مصوب:
۱۳۹۸/۰۴/۲۴

بخش های قانون: تمام متن

عنوان قانون: قانون اصلاح قانون نفت مصوب: ۱۳۹۰/۰۳/۲۲

بخش های قانون: تمام متن

